

MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA I PRIRODE

2384

Na temelju odredbi članka 53. stavka 3. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (»Narodne novine«, broj 94/13) ministar zaštite okoliša i prirode donosi

PRAVILNIK

O GOSPODARENJU OTPADNIM VOZILIMA

I. OPĆE ODREDBE

Sadržaj

Članak 1.

(1) Ovim Pravilnikom propisuju se postupci i ciljevi u gospodarenju otpadnim vozilima, način njihove obrade, zahtjevi u pogledu sakupljanja, skladištenja i prijevoza, uključujući i označavanje i opremanje vozila, zahtjevi u pogledu obrade otpadnih vozila i otpada nastalog obradom i s tim povezane mjerne postupke, sadržaj programa za obavljanje usluge sakupljanja otpadnih vozila, obveza prijave i dostave podataka, vođenja evidencije i dostave izvješća, obveze i način ispunjavanja obveza proizvođača vozila, zahtjevi u pogledu vozila koja se stavljaju na tržište, način obveznog postupanja proizvođača vozila, posjednika, sakupljača i obrađivača otpadnih vozila.

(2) Ovim Pravilnikom propisuju se uvjeti gospodarenja otpadnim vozilima u cilju sprječavanja nastajanja otpada od vozila, osiguranja ponovne uporabe, recikliranja i drugih načina oporabe otpadnih vozila i njihovih sastavnih dijelova kako bi se smanjilo zbrinjavanje otpada i unaprijedilo djelovanje na okoliš svih gospodarskih subjekata uključenih u životni ciklus vozila, a posebice subjekata neposredno uključenih u obradu otpadnih vozila.

(3) U smislu odredbi ovog Pravilnika uvoz podrazumijeva stjecanje odnosno unos iz država članica Europske unije i uvoz na teritorij Republike Hrvatske iz trećih zemalja, za vlastite potrebe ili obavljanje trgovačke djelatnosti, u zamjenu za plaćanje ili besplatno.

(4) U smislu odredbi ovoga Pravilnika izvoz podrazumijeva iznos u države članice Europske Unije i izvoz iz Republike Hrvatske u treće zemlje.

Primjena zakonodavstva Europske unije

Članak 2.

(1) Ovim se Pravilnikom u pravni poredak Republike Hrvatske prenosi Direktiva 2000/53/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 18. rujna 2000. o otpadnim vozilima (SL L 269, 21. 10. 2000.) kako je posljednji puta izmijenjena Direktivom Komisije 2013/28/EU od 17. svibnja 2013. o izmjeni Priloga II. Direktivi 2000/53/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o otpadnim vozilima (Tekst značajan za EGP) (SL L 135, 22. 5. 2013.) (u daljnjem tekstu: Direktiva 2000/53/EZ).

(2) Ovim se Pravilnikom utvrđuje provedba sljedećih odluka Europske unije u svezi provedbe Direktive 2000/53/EZ:

– Odluka Komisije 2001/753/EZ od 17. listopada 2001. o upitniku za dostavu izvješća država članica o provedbi Direktive 2000/53/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o otpadnim vozilima (Tekst značajan za EGP) (SL L 282, 26. 10. 2001.) (u daljnjem tekstu: Odluka (2001/753/EZ) i

– Odluka Komisije 2005/293/EZ od 1. travnja 2005. o utvrđivanju detaljnih pravila za praćenje ciljeva u pogledu ponovne uporabe/oporabe i ponovne uporabe/recikliranja koji su utvrđeni u Direktivi 2000/53/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o otpadnim vozilima (SL L 94, 13. 4. 2005.) (u daljnjem tekstu: Odluka 2005/293/EZ).

Područje primjene

Članak 3.

(1) Odredbe ovog Pravilnika primjenjuju se na vozila koja se sukladno posebnom propisu koji određuje kategorije vozila uvrstavaju u:

- M1 kategoriju – motorna vozila za prijevoz osoba koja osim sjedala za vozača imaju još najviše osam sjedala,
- N1 kategoriju – motorna vozila za prijevoz tereta čija najveća dopuštena masa nije veća od 3,5 tone i
- L2, L4 i L5 (osim L5e) kategorije motornih vozila.

(2) Odredbe ovoga Pravilnika primjenjuju se na vozila i otpadna vozila iz stavka 1. ovoga članka, uključujući u njih ugrađene dijelove i materijale, neovisno o tome je li vozilo servisirano ili popravljano tijekom uporabe i neovisno o tome je li opremljeno komponentama koje je isporučio prvobitni proizvođač ili drugim dijelovima koji se kao rezervni ili zamjenski dijelovi ugrađuju u vozilo, osim za one sastavne dijelove za koje je način gospodarenja propisan posebnim propisima.

(3) Odredbe ovoga Pravilnika primjenjuju se ne dovodeći u pitanje postojeće zakonodavstvo posebice u pogledu normi sigurnosti, emisija u zrak i kontrole buke te zaštite tla i voda.

(4) Odredbe ovoga Pravilnika primjenjuju se ne dovodeći u pitanje zahtjeve zakonodavstva Europske unije o sigurnosti i zaštiti zdravlja, o kemikalijama, posebno Uredbe (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) i osnivanju Europske agencije za kemikalije te o izmjeni Direktive 1999/45/EZ i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 793/93 i Uredbe Komisije (EZ) br. 1488/94 kao i Direktive Vijeća 76/769/EEZ i direktiva Komisije 91/155/EEZ, 93/67/EEZ, 93/105/EZ i 2000/21/EZ (SL L 396, 30. 12. 2006.), kao ni zahtjeve posebnog zakonodavstva Europske unije o gospodarenju otpadom ili dizajnu proizvoda.

(5) Odredbe ovoga Pravilnika ne primjenjuju se na starodobna vozila (oldtajmere) kao ni na povijesna vozila ili vozila koja su od vrijednosti za kolekcionare ili su namijenjena muzejima, ako su pohranjena na pravilan i za okoliš prihvatljiv način, bilo da su spremna za uporabu ili rastavljena na dijelove.

(6) Na vozila iz stavka 1. ovoga članka koja se koriste za posebnu namjenu sukladno propisu o homologaciji, ne primjenjuju se odredbe članka 5. ovoga Pravilnika.

(7) Na motorna vozila s tri kotača ne primjenjuju se odredbe članka 5., 7. i 9. ovoga Pravilnika.

(8) Na pitanja vezana uz stavljanje na tržište vozila te gospodarenje otpadnim vozilima koja nisu posebno uređena ovim Pravilnikom, primjenjuju se posebni propisi kojima se uređuje gospodarenje otpadom te u odgovarajućoj mjeri drugi posebni propisi koji uređuju spomenuta pitanja.

Pojmovi

Članak 4.

Pojedini pojmovi uporabljeni u ovom Pravilniku imaju sljedeće značenje:

1. *Cjelovito otpadno vozilo* je otpadno vozilo koje ima sve osnovne sastavne dijelove a obavezno motor i karoseriju.

2. *Gospodarski subjekti* u smislu ovog Pravilnika definirani su kako slijedi:

- *Agencija* je Hrvatska agencija za okoliš i prirodu;
- *Fond* je Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost;
- *Krajnji korisnik* je osoba koja je koristila, koristi ili namjerava koristiti vozilo, ili osoba kod koje zbog obavljanja njene registrirane djelatnosti nastaje otpadno vozilo ili dijelovi otpadnog vozila. Krajnji korisnik može biti fizička osoba (građanin) ili pravna ili fizička osoba-obrtnik (registrirana osoba);
- *Obrađivač otpadnih vozila* (u daljnjem tekstu: obrađivač) je pravna ili fizička osoba – obrtnik koja sukladno Zakonu ima dozvolu za obavljanje djelatnosti obrade otpadnih vozila, uključujući obradu dijelova i materijala vozila te je temeljem ovlaštenja Ministarstva sklopila ugovor s Fondom;
- *Posjednik otpadnog vozila* (u daljnjem tekstu: posjednik) je posjednik otpada kako je definiran Zakonom, a koji je u posjedu otpadnog vozila;
- *Prodavatelj vozila* (u daljnjem tekstu: prodavatelj) je pravna ili fizička osoba – obrtnik koja u dobavljačkom lancu vozila čini dostupnim na tržištu na teritoriju Republike Hrvatske. Prodavatelj istovremeno može biti i proizvođač;
- *Proizvođač vozila* (u daljnjem tekstu: proizvođač) je pravna i fizička osoba – obrtnik koja neovisno o načinu prodaje proizvodi i/ili na profesionalnoj osnovi uvozi i stavlja vozila na tržište na teritoriju Republike Hrvatske. Osoba koja ima poslovno sjedište u drugoj državi članici Europske unije, a vozila stavlja na tržište na teritoriju Republike Hrvatske, čije je mjesto oporezivanja u Republici Hrvatskoj sukladno posebnim propisom, u smislu odredbi ovog Pravilnika smatra se proizvođačem i dužna je imenovati osobu u Republici Hrvatskoj koja je odgovorna za ispunjavanje obveza tog proizvođača u skladu s ovim Pravilnikom;
- *Sakupljač otpadnih vozila* (u daljnjem tekstu: sakupljač) je pravna ili fizička osoba – obrtnik koja sukladno Zakonu ima dozvolu za obavljanje djelatnosti sakupljanja otpadnih vozila i koja je po provedenom postupku pokrenutim javnim pozivom za obavljanje usluge sakupljanja s Fondom sklopila ugovor;

3. *Masa vozila* je masa koja je navedena u homologacijskom dokumentu ili tehničkoj dokumentaciji vozila, kojoj se oduzima masa vozača koja iznosi 75 kilograma i masa goriva koja iznosi 40 kilograma;

4. *Ministar* je ministar nadležan za zaštitu okoliša;

5. *Ministarstvo* je ministarstvo nadležno za zaštitu okoliša;

6. *Naknada gospodarenja otpadnim vozilima* (u daljnjem tekstu: naknada gospodarenja) je novčani iznos koji plaćaju proizvođači i fizičke osobe – građani u svrhu pokrivanja troškova sakupljanja i obrade otpadnih vozila u sustavu kojim upravlja Fond, prilikom stavljanja na tržište novih ili rabljenih vozila;

7. *Naknada za predaju otpadnog vozila na uporabu* (u daljnjem tekstu: naknada) je novčani iznos kojim se stimulira predaja cjelovitih otpadnih vozila na uporabu;

8. *Obrada otpadnog vozila* je postupak obrade sukladno Zakonu, a nakon predaje otpadnog vozila u postrojenje radi uklanjanja onečišćujućih tvari, rastavljanja, drobljenja, usitnjavanja, uporabe ili pripreme za zbrinjavanje otpada nastalog u stroju za usitnjavanje te svaki drugi postupak uporabe i/ili zbrinjavanja otpadnog vozila i njegovih dijelova;

9. *Omogućavanje dostupnosti na tržištu* podrazumijeva svaku isporuku vozila za distribuciju, potrošnju ili uporabu na tržištu u Republici Hrvatskoj, uključujući internetsku prodaju i druge načine omogućavanja dostupnosti putem komunikacije na daljinu, za vlastite potrebe ili u okviru trgovačke djelatnosti, u zamjenu za plaćanje ili besplatno;

10. *Opasna tvar* je bilo koja tvar koja ispunjava kriterije za bilo koji od sljedećih razreda ili kategorija opasnosti navedenih u Prilogu I. Uredbe (EZ) broj 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o razvrstavanju, označavanju i pakiranju tvari i smjesa, o izmjeni i stavljanju izvan snage Direktive 67/548/EEZ i Direktive 1999/45/EZ i o izmjeni Uredbe (EZ) broj 1907/2006 (Tekst značajan za EPG) (SL L 353, 31. 12. 2008.),

– razredi opasnosti od 2.1 do 2.4, 2.6 i 2.7, 2.8 vrste A i B, 2.9, 2.10, 2.12, 2.13 kategorije 1 i 2, 2.14 kategorije 1 i 2, 2.15 vrste od A do F,

– razredi opasnosti od 3.1. do 3.6, 3.7 (nepoželjni učinci na spolnu funkciju i plodnost ili na razvoj), 3.8. (učinci različiti od opojnih učinaka), 3.9. i 3.10,

– razred opasnosti 4.1,

– razred opasnosti 5.1;

11. *Oporaba otpadnih vozila* je svaki postupak uporabe u skladu sa Zakonom, koji je prikladan i primjenjiv za uporabu otpadnih vozila;

12. *Otpadno vozilo* je vozilo koje radi oštećenja, dotrajalosti i drugih uzroka posjednik odbacuje, namjerava ili mora odbaciti u smislu Zakona, uključujući sve njegove sastavne dijelove i potrošne materijale koji u trenutku odbacivanja čine dio otpadnog vozila;

13. *Podaci o rastavljanju otpadnog vozila* predstavljaju sve informacije potrebne za pravilnu i za okoliš prihvatljivu obradu otpadnih vozila, uključujući i informacije o različitim dijelovima i materijalima u vozilu i položaju svih opasnih tvari u vozilu, vrstama i količinama nastalih »sirovina« i otpada kod provedbe postupka obrade, a koje su proizvođači vozila i sastavnih dijelova vozila obvezni staviti na raspolaganje postrojenjima za obradu u obliku priručnika ili u elektroničkom obliku;

14. *Ponovna uporaba* je svaki postupak kojim se dijelovi otpadnih vozila koji nisu otpad ponovno koriste u istu svrhu za koju su proizvedeni;

15. *Recikliranje otpadnog vozila* je svaki postupak uporabe kojim se otpadni materijali iz otpadnog vozila prerađuju u proizvode, materijale ili tvari za izvornu ili drugu svrhu, osim energetske uporabe. Energetska uporaba označava upotrebu gorivog otpada u kojem se gorivi otpad upotrebljuje kao sredstvo za proizvodnju energije neposrednim spaljivanjem zajedno s drugim otpadom ili bez njega, ali s iskorištavanjem dobivene toplinske energije;

16. *Registar* je Registar gospodarenja posebnim kategorijama otpada;

17. *Sakupljanje otpadnih vozila* je prikupljanje otpadnih vozila, uključujući prethodno razvrstavanje i privremeno skladištenje u svrhu prijevoza na obradu;

18. *Sprječavanje* je skup mjera koje se poduzimaju u cilju smanjenja količine i štetnih učinaka na okoliš otpadnih vozila i u njih ugrađenih materijala i tvari;

19. *Stroj za usitnjavanje* (»šreder«) je svaki stroj koji se koristi za rezanje, usitnjavanje ili drobljenje otpadnih vozila odnosno dijelova i materijala vozila na komade ili dijelove;

20. *Stavljanje na tržište* je uvoz novih ili rabljenih vozila na teritorij Republike Hrvatske, odnosno prvo omogućavanje dostupnosti na tržištu vozila proizvedenih u Republici Hrvatskoj;

21. *Uredba* je Uredba o gospodarenju otpadnim vozilima;

22. *Vozilo* je svako vozilo iz članka 3. stavka 1. ovoga Pravilnika;

23. *Zakon* je Zakon o održivom gospodarenju otpadom;

24. *Zbrinjavanje* je svaki postupak zbrinjavanja u skladu sa Zakonom, koji je prikladan i primjenjiv za zbrinjavanje otpadnih vozila, uključujući i ostatke od obrade otpadnih vozila.

II. CILJEVI U GOSPODARENJU OTPADNIM VOZILIMA

Nacionalni ciljevi ponovne uporabe i oporabe

(1) U gospodarenju otpadnim vozilima mora se osigurati da:

- stopa ponovne uporabe i oporabe za sva otpadna vozila predana na obradu tijekom godine iznosi najmanje 95% prosječne mase na obradu predanog otpadnog vozila, odnosno
- stopa ponovne uporabe i recikliranja za sva otpadna vozila predana na obradu tijekom godine iznosi najmanje 85% prosječne mase na obradu predanog otpadnog vozila.

(2) Ispunjavanje ciljeva iz prethodnog stavka ovoga članka izračunava se u skladu s Odlukom 2005/293/EZ.

Ispunjavanje ciljeva proizvođača

Članak 6.

Proizvođač je obavezan ispuniti ciljeve iz članka 5. ovog Pravilnika razmjerno količini vozila koje je stavio na tržište uplatom naknade gospodarenja na račun Fonda, na način propisan Uredbom.

III. OBVEZE PROIZVOĐAČA VOZILA

Dizajn i proizvodnja vozila

Članak 7.

(1) Proizvođač je obavezan osigurati da su vozila koja stavlja na tržište dizajnirana i proizvedena na način da:

- je uporaba opasnih tvari u vozilima smanjena na najmanju moguću mjeru, uz poštivanje ograničenja uporabe određenih opasnih tvari u vozilima koja su unutar Europske unije propisana posebnim propisom;
- je moguće rastavljanje i uporaba otpadnih vozila i njihovih sastavnih dijelova, a posebno da njihova ponovna uporaba i recikliranje njihovih komponenata i materijala odgovaraju zahtjevima međunarodnih normi za njihovo obilježavanje iz Priloga II. ovoga Pravilnika;
- su vozila, sukladno posebnom propisu, u skladu s tehničkim zahtjevima za eko-dizajn proizvoda koji olakšavaju ponovnu uporabu i obradu otpadnih vozila,
- su u proizvodnji vozila u najvećoj mogućoj mjeri uporabljeni reciklirani materijali,
- vozila koja su postala otpadnim vozilima, ne predstavljaju opasnost ni štetu po ljudsko zdravlje i okoliš, kao ni zapreku ili poteškoću pri gospodarenju tim otpadnim vozilima.

(2) Proizvođač ne smije kroz poseban dizajn vozila ili proizvodne postupke sprječavati ponovnu uporabu dijelova vozila, osim ako takav dizajn ili postupci predstavljaju osobite prednosti u pogledu zaštite okoliša i/ili sigurnosnih zahtjeva kod uporabe vozila.

Članak 8.

(1) Zabranjuje se proizvodnja te stavljanje na tržište (uvoz) motornih vozila iz članka 3. stavka 1. ovoga Pravilnika kao i zamjenskih dijelova za njihovo održavanje čiji materijali i sastavni dijelovi sadrže olovo, živu, kadmij i šesterovalentni krom.

(2) Iznimno, materijali i sastavni dijelovi mogu sadržavati opasne tvari iz stavka 1. ovoga članka u slučajevima i unutar vremenskih razdoblja određenih u Prilogu I. ovoga Pravilnika.

(3) Materijali i sastavni dijelovi iz stavka 2. ovoga članka moraju biti označeni jasnim oznakama iz kojih je vidljivo da sadrže opasne tvari koje se moraju izdvojiti prije obrade.

Informiranja krajnjih korisnika i obrađivača

Članak 9.